

Özet

Uzun bir süredir üzerinde titizlikle çalıştığım bu yöresel sözler Çıldır ilçesi, Aşık Şenlik köyündeki kaynak kişiler ve halk ağzından tarafımca derlenmiştir. Kaynak kişilerin bazılarının hayatta olmaması elbette üzücü ama elimizdeki bu söz hazinesinin gelecek nesillere aktarılması çok önemli. Uzun yıllar önce fişleyerek topladığım bu sözlerin bazıları bugün kullanılmamaktadır. Aynı yörede geniş bir sahada araştırılma yapılması halinde çok daha fazla sözle karşılaşılacaktır. Elimden geldiğince sözleri bölümlere ayırarak tanıtmaya, bazı sözleri de transkripsiyon harfleriyle yansıtmaya çalıştım. “Yöresel bitki ve yemek adlarının” hâlâ kullanılıyor olması bu derlemenin de güncelliğini yansıttığı açısından önemli olmuştur.

Anahtar sözcükler: Çıldır, Aşık Şenlik, halk ağzı, derleme

Aşağıdaki kelime ve kelime öbekler, Çıldır ilçesi, Aşık Şenlik köyündeki kaynak kişiler ve halk ağzından tarafımca derlenmiştir.

Lağ èleme-: Alay etme, dalga geçme,

Vayıña oturèm: Ölünce yanına oturup ağıt yakayım, (Gargış sözü)

Torpağ başıña: Ölüm bedduası, (Gargış sözü)

Ağlar gal: Yüzün hiç gülmesin, (Gargış sözü)

Yaşılık èle-: İyilik etmek,
Yaman güne tüşeseñ: Kötü gün yaşayasın,
(Gargış sözü)
Başına yappa ğalağı uçsun: Kış yakacağı için kurulan hayvan dışkısı kulesinin insanın başına yıkılması. (Gargış söz)
Ġorbağor ğèt: İmansız, duasız öl, (Gargış sözü)
Yappa yapèrem: Yakacak için büyükbaş hayvan dışkısını taşlı ve kayalarda kurutarak kışa hazırlamak,
Teten toplèrem: Açık havada kışa hazırlık için kurumuş büyükbaş hayvan dışkısı toplamak,
Ġalah ğurèrem: Isınma amaçlı kışa hazırlık olarak kesilip, serilerek kurutulan hayvan dışkısının kule gibi bir yere toplanması,
Basma kesèrem: Kıştan yere serili ve üzerine baskı yapılarak düzleştirilen hayvan dışkısının (tezek) düz kürekle kesilmesi,
Hırman (harman) döyèrem: Bir çift at ya da öküzle koşulup altı küçük taşlarla kaplı gem denen aletle arpa veya buğday sapının tanelerini ayırma işi,
Tığ soyurèrem: Harman sonrası toplanan ürünün rüzgarlı bir günde yaba denen aletle savrularak arpa ya da buğday tanelerinin sapından ayrılmasını sağlamak,
Bir ğod Arpa: Eskiden kullanılan, yaklaşık 16 kg olan bir ağırlık ölçü birimi,
Yasdılığ yiyèrem: Ramazan ayında Sahur yemeği yemek,
Ġatılı çalèrem: Yoğurt mayalamak,
Andır ğalsın: İşe yaramaz halde kalsın, (Gargış sözü)
Cırılı paltar: Yırtık giyim,
Cındır geyim: Üzerindeki giyimi çok eski veya yırtık,
Mahnı ğoşèrem: Mani yakmak,
Horavel söylèrem: Eski yıllarda en az 5,6 çift öküzle yapılan saban sırasında yaşları küçük çocukların öküzlerin çekimini kolaylaştırmak için söyledikleri maniler,
Hodahlık èlèrem: Eski yıllarda en az 5,6 çift

öküzle yapılan saban sırasında yaşları küçük çocukların bu öküzlerin boyunlarında onları idare etmeleri,

Hağosa gel: Sabanın açtığı derin çukur izine gel,

Majğal tutèrem: Kotan denilen sabanın en merkezinde olan bölüm,

Hörüh öküzü: Kotan denile sabanın en ön kısmında bulunan çift öküz,

Ġoşat çatèrem: Ahşap ev çatısının kalın ağaçlar üzerine çatılması,

Çeyil yığèrem: Biçilecek ya da saban yapılacak tarla taşlarının bir yere toplanması,

Ġız isdèrem: Erkeklerin sevgilisi için kullandıkları söz,

Ġız yanına ğètdim: Nişanlıyken kız evine saklı olarak gitmek,

Papağa gel-: Düğünlerde gelin getirirken yapılan at yarışında damat evine ilk olarak gelenler için kullanılan söz, bunlara ödül olarak da “müjde yastığı” denen bir kaz tüyü yastık verilir.

Ġarnıñ cırılısın: Karnın patlasın, yarılısın(Gargış sözü),

Üreğın yansın: Çok üzülmesini istediği kişiler için kullanılan bir söz, (Gargış sözü)

Kel başa şimşir darah: Herkesin layık olduğu harekete maruz kalması için kullanılan söz,

Arħacında su dursun: Geceleri dağ yamaçlarında bulunan hayvan barınağına yağmur suyunun toplanması, (Gargış sözü)

Emşeye gelmek: Kuzuların annelerini emmek için buluşması,

Ġoç ğatımı: Güz aylarında koçların koyunlarla çiftleşme anları,

Naħır yolu: Büyükbaş hayvanların köylere gidip gelme yolları,

Damnan çihma: Bir yaşını geçmiş büyükbaş hayvan,

Yoz mal: Henüz doğum yapmamış ama bir yaşını geçmiş hayvan topluluğu,

Ayağ yoluna ğèt-: Tuvalete gitmek,

Yorğa gidèr: Atın en güzel koşu şekli,

Tırıs gidèr: Atın rahatsız edici bir koşu şekli,
Cırt atèr: At ve eşek gibi hayvanların tekme atması,

Tesif çek- (tutmak): Birisini korumak, kollamak, yanında olmak,

İtiñ ğudursun: Komik bir şey anlatanlar için söylenen söz,

Motal basèrem: Deri tulum içine kışa hazırlık için çeçil ve beyaz peynir yerleştirmek,

Yayıh yayèrem: Tereyağı yapmak için ağaçtan bir yayık içine kaymak konularak iki tarafından asılı halde hareket ettirmek,

İt el çekèr motal el çekmèr: Tulum derisinin baş kısmından köpeğin deri içinde kalan peyniri yemek için sokmasından sonra kafasını deriden çıkarmakta zorlanması. Bir anlaşmazlıkta haklı olan tarafın vazgeçmesine rağmen haksız olanın davayı üstelemesi, devam ettirmesi,

Badah at-: Çelme takmak, birisini aldatmak,

Hündür ğaya: Yüksek kaya,

Gödek tepe: Alçak tepe,

Gecenñ heyre ğalsın: Geceniz hayırlara vesile olsun,

Murazıñ ğara gelsin: Muradına ulaşamayasın, (Gargış sözü)

İtin hetiri yoh sahavının hetiri var: Daha çok küçük yaştaki çocukların büyüklere karşı yaptıkları saygısızlık için kullanılan bir söz,

Hızana gel-: Hayvanların çiftleşme vakitleri,

Ömrü gödek: Ömrü kısa... Genellikle genç yaşta ölenler için kullanılan bir söz.

Ħap kesildi: İmece usulüyle verilen süt sırasının bitmesi,

Müjde yasdığı: Gelin getirirken atlılardan birinin damat evine en erken gelmesi sırasında bu atlıya hediye edilen yastık,

Şah beze-: Düğünlerde damat ya da kız evinden birbirlerinin evine törenle gönderilmek üzere ağaçtan yapılmış aletin süslenmesi,

Şah gel-: Düğünlerde kız ya da damat evinden süslenerek gönderilen şah. Genellikle beklenen bir yolcunun gideceği adrese çok geç varması,

Gelin attandır-: Gelinin baba evinden çıkarken davul zurna ile çalınan bir ezgi,

Tehnede çimèrem: Ağaçtan yapılmış ve içerisinde çamaşır yıkanıp banyo yapılan küvet,

Ağzımı yamsılama: Benim konuşmamı taklit etme,

Emeğim puça ğètdi: Bütün emeğim boşa gitti,

Ħıgıdımı çıhartdı: Zayıflatacak seviyede çok çalıştırdı,

Ħıgılığımı gurutdu:: Bütün varımı yoğumu elde etti. (Genelde kumar kayıpları için kullanılan söz.)

Cıcığımı çıhardı: Çok yordu, halsiz bıraktı, soydu soğana çevirdi,

Cıbılın ğabadayısı: Yoksul olmasına rağmen kabadayılık taslamak,

Ħuzu attırdı: Koyunların düşük yapması... Çok ekşi yiyecekler için söylenir,

Ħudüyün balası: Köpeğin yavrusu (Çocukla için kullanılır.)

Fırtılığı ah-: Sümüğün akması,

Yamşanın altından göz èle-: Ağzı, yüzü ve gözü kapatmak için kullanılan yaşmak altından göz etmek. (Daha çok sinsi duyguları yansıtmak için kullanılan bir tabir),

Ħahın göyerçinneri taħla atèr havada, bizimkiler Ħırılıf ğalıf yuvada: Evde bulunan aile bireylerinin tembellik edip çalışmamaları için kullanılan bir söz,

Damba dumbudu...Damba dumbudu... Men Allah'a nèynedim: Evlenmek isteyip de evlenemeyen yaşı geçmiş bir kızın düğün sesini duyduğunda söylediği söz,

Şafğan mıħda asılı ğalsın: Ölmesini istediği birisine söylenen bir söz, (Gargış sözü)

Mırıħ: Dişsiz, dişleri dökülmüş,

Kaftar: Yaşlanmış canlı,

Aşıħ èneke: Aşık oyununda kullanılan bir tabir, her oyuna katılan çocuğun elinde bulunan ve bununla oyuna katılan en gözde aşık,

Tap, toħan, cik, alçı: Çocukların aşık oyununda kullandıkları; koyun, koç ve keçi gibi hayvan-

ların arka bacaklarında bulunan dört yüzlü bir kemiğin bu yüzleri için kullanılan sözler, “Orta Asya’da kullanılan “Aşığım alçıya düştü.” Yani bu oyunda, savaşta, yarışta kazançlı çıktım anlamında kullanılan bir sözdür,

Gel gucuma hoppa gèdek: Kucağıma gel gezmeğe gidelim. (Kucakta taşınabilen çocuklara yönelik kullanılan bir söz.)

Gulağıma pıçıldadı: Kulağıma fısıldadı,

Horalı: Cilt rahatsızlığı olup sürekli kaşınan kişiler için kullanılan söz,

Gotur tüşsün başına: Uyuz gibi kaşıntılı cilt hastalığına yakalanasın. (Gargış sözü)

Cıcıklı gèyim (Cıncıklı): Süslü giyim, (Kadınlar için kullanılan bir söz, bazen boncuk türü süs aletlerini çok kullanan kadınlar için de kullanılır.)

Babayın goru: Rahmetli babanın hatırı için,

Ġatıgım (hamırım) Ġıjırdı: Yoğurdum ya da hamurum ekşidi,

Ġada belañ alım: Dert ve belan bana gelsin,

Cemdeğın şoşda Ġalsın: Öl, naaşın yolda kalsın. (Beddua- Gargış sözü)

Ġımışmağ: Yakınlaşmaya çalışmak. (Genellikle kızların erkeklere yakınlaşmaya çalışması için kullanılır.)

Oğurramağ: Çalmak, hırsızlık yapmak,

Budarramağ: Dövmek

Ġıjanmağ: Kavga etmek için üzerine yürümeye ya da vurmaya çalışmak.

Salahana: Kapı kapı gezen köpekler için kullanılan bir söz. Çok gezen insanlar için de kullanılır.

Hortda-: Ölen birinin dirilmesi, hortlama

Başım herrenèr: Başım dönüyor.

Hıbar taş: Küçük taşlar

Hırda bala: Küçük çocuk,

Yıyeñ ölsün: Sahibin ölsün, (Gargış sözü)

Yıyesiz Ġalasañ: Sahipsiz kalasın (Gargış sözü)

Honcuhla-: At ve eşek gibi büyük baş hayvanlar ya da yavrularının yerinde zıplaması, gereksiz yere aniden sinirlenen kişiler için de bu söz kul-

lanılır.

Layla de-: Ninni söylemek,

Vècine døyül: Aldırış etmiyor, dikkate almıyor,

Cıgız: Her şeye itiraz eden, kural tanımayan,

Budarraştıh: Kavga ettik. Birbirimize vurduk.

Gözü götürmèr: Kıskanıyor,

İkiye cırèr: Birşeyi ikiye bölmek, yırtmak, “beni tahrik ediyor.” anlamında bir söz,

Mennen peşen olmasın: Benimle uğraşma, beni takip etme.

Kerti eppek: Bayat ekmek,

Mabalımı alma: Günahımı alma, beni haksız yere suçlama, bana iftira atma.

Kom: Sadece keçi ve koyunların barındığı ahıra benzer yer,

Keş: Alkolik, içki alışkanlığı olan,

Çora tüşeseñ: Öksürükten kurtulmayasın. (Gargış sözü),

Meccene ver: Bedava ver.

Çermik: Ilıca, kaplıca

Gıcala barmağ: Serçe parmağı,

Beh götür-: Kız veya erkek tarafının aileleri evlilik hazırlıkları içinde karşılıklı hediyeler sunarak ilişkileri sağlamlaştırmaları, (günümüzdeki nişan götürme geleneğinin o dönemdeki adı)

Cele kur-: Kuş yakalama tuzağı hazırlamak,

Celekesen: Çok yaramaz çocuklar için kullanılan bir söz,

Mutfak araç gereç adları:

Sini: Çiçek desenli geniş emaye ya da alüminyum tepsi,

Rapata: Ekmeği pişirirken hamurun yayvanlaştırılıp tandıra yapıştırılması için hazırlanan ağaçtan yapılmış alet,

Eğış: Tandırda pişen ekmeği almak için kullanılan ucu eğik demir alet,

Aşüzen (Aş süzen): Alüminyumdan yapılan süzgeç,

Dalaka: Emaye ya da metal yemek tabağı, Çömçe: Çorba kepçesi,

Ğuşhana: İçerisinde yemek yapılan kazan,

Haırdak: Tandırın üstüne su ve yemek ısıtmak için konan demirden alet,

Duvaĥ: Tandıra ekmek hamurunu yapıştırmak için kullanılan ve ii otladoldurulmuş küçük yastık şeklinde bir alet,

Vedre, cıngır: su taşınan kova (Vedre Rusçadan dilimize geçen bir kelimedir.)

Gym: Evde günlük el yüz yıkamak için için kullanılan bir su kabı,

Kkr (kükürt): Geniş ve büyük kazanlarda kullanılan büyük metal ya da aĥatan yapılmakpe,

Dola: Su nakliye kabı,

Sitil: Büyük emaye su kovası,

Kleĥ (Vedre): Su kovası,

Ohley: Oklava

Ev ya da tarım aletleri:

Krn: Kışları eve getirilen suyun toplandıĥı taş veya aĥatan yapılan alet. Bazen hayvanları su içmesi için eşme başlarında da olur,

iĥindirik: Evlere iĥinlerde (omuzlarda) su taşımak için kullanılan ve iki ucunda da kovaların takılması için zincire baĥlı kancaların olduĥu aĥatan yapılmış alet,

Zırza: Kapıları arkadan kapatmak için kullanılan kilit sistemi,

Peşkun: Altına bir sergi serilerek etrafında baĥdař kurup oturularak yemek yenen aĥatan yapılmış sofra,

Aşhana: Yemek yapılan yer, mutfak,

Halbur: Tahılı taşlardan ve başka maddelerden ayırmak için eleme usulüyle kullanılan elek benzeri alet,

şadara: Halbura göre daha geniş delikli tahıl eleme aleti,

İskemi rs: Ot ve benzeri şeyleri biçerken tırpanın aĥzını kk bir çekiçle oturarak keskinleştirmek için kullanılan baş kısmında ince bir demir (rs) yerleştirilmiş iskemle,

t, Cılĥa, Kotan: Saban türleri,

Fırĥın (Fırĥun): Dört tekerlekli at arabası,

Maran: Kaĥnı,

Gaşa: İki tekerlekli at ve öküzlerin ektiĥi arabatr (Binmek ve bağı eşyaları taşımak amaçlı kullanılırdı.),

Hal: Düz ve geniş bir tahtanın, kürek sapına benzer bir aĥa ucuna monte edilerek yapılmış kar ve harman yerindeki birikintilerin toplanmasına yarar alet,

Yava (Yaba): Tahılı saptan rüzgarla ayırıştırmak için kullanılan aĥatan yapılmış alet,

Dirĥen: Ot ve sap yıĥınlarını arabaya ya da otluĥa yüklemek için kullanılan aĥatan yapılan sapına 3,4 ucu sivri çubuk demirin birleştirilerek monte edildiĥi alet,

Kerenti: Tırpan,

Kirkit: Halı dokurken ilmekleri sıklaştırmak için kullanılan kemik ya da aĥatan yapılmış alet,

Ĥana: Halı tezgahı, (şiir, söz ya da trk bölümü anlamında da kullanılır.)

Geve: Halı,

Puĥarı: Ocak ya da soba dumanın ıktıĥı baca,

Cecim: Kilime benzer ama daha seyrek dokunan bir sergi türü,

Teşi: Ynden iplik yapmak için kullanılan bir alet,

Cehre: Ynn ipliĥe dönüşmesi için kullanılan eski dönemlerden kalma bir ilkel alet,

Yn daraĥı: Ynn taranıp daha kullanışlı hale getirilmesi için kullanılan bir alet,

alĥı: Ahır ve benzeri yerleri temizlemek için kullanılan bir süpürge türü,

Aĥtava: Gym aletine benzer genellikle abdest almak için kullanılan su kabı,

Yemek ve yenilebilen bitki adları:

Gagala: Tandırda pişirilen ve lavaş ekmeĥine göre daha kk ve kalın olan bir ekmek eşidi,

Guymaĥ: Kaymak ve biraz unla yapılan bir yemek türü,

Ĥangel: Yaprak ve etli olarak hazırlanıp üzerine yoĥurtlu yaĥ konulan bir hamurlu yemek türü,

mantı.

Haşıl: Dibekten geçirilen buğdayla pişirilip ortasına tereyağı konularak yenen bir yemek türü,

Eppek (Ekmek) aşısı: Doğanmış tandır ekmeğinin üzerine kaynamış su, yumurta ve eritilmiş yağ dökülerek hazırlanmış bir yemek türü,

Pişi: Yağda kızartılarak yenen bir hamur işi,

Mafiş: Pişiye göre daha küçük açılmış bir hamurun yağda kızartılarak hazırlandığı bir hamur işi,

Hörre: Un ve suyla yapılan yavan bir yemek türü,

Ğayğanağ: Yağda yumurta. Günümüzdeki menemen benzeri yemek türü,

Lalanga: Yumurtalı hamurun yağda kızartılmasıyla elde edilen bir hamur işi kızartması,

Yemlik: Bahar aylarında çıkan çiğ olarak yenen yapraklı bir bitki.

Ğımı: yaz aylarında tarlalardan toplanan, gövdesi soyularak yenen ve turşusu da kurulabilen bir bitki,

Adol ya da adoyul: Sürülen toprak altından çıkan bir tür yer elması,

Kovuğ: Üst kısmı dikenli olup toprak altında kalan kısmı soyularak yenen bir bitki,

Medik: Genellikle yine sürülen topraktan çıkan havuç benzeri beyaz renkli bir bitki kökü,

Evelik: Genellikle tarlalarda veya duvar diplerinde yetişen, yaprakları kurutulup kış aylarında çorbası yapılan bir bitki türü, özellikle çocukların boğaz ağrılarına iyi geldiği söylenir.

Kuş eppeği (ekmeği): Ebegümecei,

Gurut: Yazdan süzme yoğurdun topak topak yapılarak güneşte kurutulup kışın genellikle mantı ve ayran çorbası yemeklerinde kullanılan bir yemek katkısı, aynı kelime “kurt” olarak Kazak Türkçesinde de kullanılmaktadır.

Gakguruası: Elma, armut, ayva, dut gibi kurutulmuş meyvelerle yapılan aşure benzeri yemek,

Kesmelaşı: Hamurun erişte benzeri ince ince kesilerek çorba olarak yapıldığı yemek türü,

Lobyası: Kuyru fasulyeyle yapılan bir çorba

türü,

Yarmaşı: Buğdağın dibeklerde dövülerek elde edilen bulgur türüne benzer malzemeyle yapılan bir çorba türü,

Ayranaşı: Gurut ve yoğurtla yapılan bir çorba türü,

Ğımıaşı: Ğımı sebzesiyle yapılan bir çorba türü,

Isırğanaşı: Kurutulmuş ısırğan otuyla yapılan bir çorba,

Gogaası: Yaz aylarında toplanıp kurutulan sebzelerle yapılmış çorba,

Hasuda: Kaymak, şeker ve unla yapılan bir yemek türü,

Nezih: Kaymak ve unla yoğurulan hamurun açılarak saçta ya da soba üstünde pişirilen gözleme benzeri bir hamur işi,

Tepitme: Dilimlenmiş yufka ya da lavaş ekmeğinin yağlanıp yenildiği hamur işi yemek,

Feselli: Gözleme benzeri bir hamur işi,

Eyirdek: Kaymak ve unla yoğrulan hamurun topak yapılarak pişirilmesinden sonra üzerine yoğur dökülüp yenen bir yemek türü,

Kete: Açılan hamurun içine un, şeker ya da tuzla kavrulmuş iç koyarak tandır ya da fırında pişirilen bir hamur işi,

Ğoyut (govut) : Ezilmiş buğdayın kavrularak içine şeker tozu katılıp yenilen bir çerez türü. (“Ağzına ğoyut veren yoktur.” Sözü, “sana önem veren yoktur.” anlamında kullanıldığı da olur.

Sarıyağ (Kere Yağ): Eritilmiş tere yağı,

Şor: Yağsız lor peyniri, kesik Şor

Motal pendiri: Yaz aylarında koyun, kuzu ya da keçi derisine basılıp kış aylarında tüketilen tulum peyniri. (Şimdilerde plastik bidonlara da basılıp hazırlanıyor.)

Lavaş: Tandırda daha yayvan, yufkadan daha kalın hamurla pişirilmiş ekme türü,

Dencik (demcik): Küçük baş hayvanlarda bulunan taşlık,

Pürçüklü: Havuç

Gavurga: Buğdayın saçta kavrularak yendiği bir çerez,

Yörede kullanılan bazı bitki adları:

Sormağ:

Gelinbarbağı:

Topbuz:

Yarpuz:

Kekotu:

Keçimemesi:

İtburnu: Kuş burnu bitkisinin yöresel adı,

Yemliħ:

Düyedavani:

Unuca:

Devetikeni:

Boğatikeni:

Ganteper:

Gaymağçiçeyi (Kaymak çiçeyi):

İtsoğanı:

Lilpar:

Goga:

Koşum alet adları:

Ġantarma (Gaytarma kelimesinden dönüştüğü söylenir): Atı yönlendirmek için hayvanın ağızına verilen kemik ya da demirden yapılmış gemin uçlarına ince bir deriyle bağı olarak bir ucu sürücüde bulunan bir koşum aleti,

Voj: At arabasına koşulan atların idare edilmesi için bir ucu atların ağızına bağlanıp diğeri araba sürücüsünün elinde bulunan ince bir deriden yapılmış uzun alet,

Yiher: (eğer)

Samı: Boyunduruğa koşulan öküzlerin buradan çıkmalarını engellemek için kullanılan demir çubuk, bu demirin ucuna bağlanan kayışa da "sam-bağı" adı verilir.

Boyunduruk: Arabaya ya da sabana koşulan çift öküzün birlikte hareket etmeleri için kullanılan ağaçtan yapılmış bir alet,

Yüyen Ciloy: Voj aletinin diğeri adı,

Başlık: Kantarmanın başsız hali,

Pasturunka (paturunka): Araba ya da başka araçlara koşulan koşum hayvanlarının daha iyi güç alması için valota denen alete eklenen bağ-

lantı yeri,

Başağacı: Koşum hayvanlarının birbirlerinden ayrı yürümeleri için bir ucu arabaya ekli diğeri ucu ise hayvanların baş hizalarına kadar uzanan uzun ağaç,

Başgayışı: Kantarmanın diğeri adı,

Matraħ : At binerken kullanılan kısa örgülü kamçı,

Çocuk oyun adları:

Aşılı oyunu (Gale, aşık eneke),

Beş daş oyunu,

Gizdenpoç (Saklanbaç)

Üzük kimde (yüzük kimde?)

Mendil kapmaca,

Daş aşığı,

Uzun eşşeh,

Göyercin taħlası, (güvercin taklası)

Elim sende,

Kör ebe,

Yağ sataram, bal sataram,

Yerde ne var yer muncuğu (boncuğu)

Tavşan kaç, tilki tut, (Doyşan gaç, tülkü tut),

Çar çur: Çocuk oyununda oyun aletlerinin kaldırılmaması için konan bir kural,

Eçço meçço: Çocuk oyununda oyuna hangi tarafın başlayacağını belirlemek için iki taraf temsilcilerinin ayakları vasıtasıyla kullandıkları bir sayı kuralı...(Eçço meçço, kaldır kamenço, nal, mıħ, Ġırħ, Ġırħbir...),

Birdi bir (uzun eşek):

.....

Kaynak kişiler:

Celal Şafak: Yöre halkından, (D.1933...Ö.. 2005)

Hurigüzel Şafak: Halk hikayecisi, (D.1915...Ö.1985)

Kurbanali Şafak: Yöre halkından.

Makbule Şafak: Yöre halkından. Özellikle bitki ve yemek adları konusunda kaynak kişi,

Sait Koca: Yöre halkından. Araştırmacı, yazar...

Süleyman Şafak: Eğitimci, yöre halkından,